

GEHEIM

BIJeenkomst van de Communistische Partijen van Klein Europa.

S a m e n v a t t i n g

Op 1 en 2 april kwamen de vertegenwoordigers van communistische partijen uit de zes landen van "Klein Europa" bijeen om maatregelen tegen de KSG en de EEG te beramen. Waarschijnlijk met het oog op de deelname van de afgevaardigden van de illegale KPD werd de conferentie in het geheim voorbereid.

Uit de lange resolutie, die pas de zevende april gepubliceerd werd, kan blijken dat er vooral tussen de Franse en de Italiaanse communisten op bepaalde punten meningsverschillen hebben bestaan.

De CPN stond op deze conferentie in een zeer zwakke positie. In "De Waarheid" werd slechts zeer weinig aandacht aan deze bijeenkomst besteed.

LONGO, de plaatsvervangende algemeen secretaris van de Italiaanse CP, stelde in maart tijdens het congres van de Poolse Verenigde Arbeiderspartij aan een lid van de CPN-delegatie voor, om in juni 1959 een conferentie van de communistische partijen van de Europese kapitalistische landen te beleggen, waar algemene (Europese ?) vraagstukken aan de orde zouden moeten komen.

18 april 1959

GEHEIM

G E H E I M

BIJEENKOMST VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJEN VAN KLEIN EUROPA.

Inleiding.

Besprekingen van vertegenwoordigers van communistische partijen uit bepaalde gebieden (zgn. regionale bijeenkomsten) buiten aanwezigheid van Sowjet-Russen is een vorm van overleg welke pas sinds enkele jaren, nl. na de opheffing van het Kominform in april 1956, door Moskou aanbevolen wordt.

Partijsecretaris Paul de GROOT deelde eind juli 1957, na zijn terugkeer van vakantie uit de Sowjet-Unie, mee dat men in Moskou van oordeel was dat in de hele wereld regionale bijeenkomsten van communistische partijen georganiseerd moesten worden. Ook op de conferentie van de twaalf communistische- en arbeiderspartijen te Moskou in november 1957 werd de wenselijkheid van bilaterale en multilaterale communistische bijeenkomsten besproken.

In West-Europa vond de eerste multilaterale conferentie plaats in maart 1958 toen de vertegenwoordigers van de communistische partijen van Frankrijk en de Beneluxlanden te Luxemburg bijeenkwamen ter bespreking van de mogelijkheid om te komen tot een gemeenschappelijke strijd tegen de vestiging van bases voor atoomraketten in de respectievelijke landen.

Vervolgens kwamen van 24 tot 29 juni 1958 vertegenwoordigers van communistische partijen uit 15 landen, rondom West-Duitsland gelegen, te Berlijn bijeen om de strijd tegen de bewapening van West-Duitsland met A en H bommen te bespreken.

Onlangs, op 1 en 2 april 1959, belegden de vertegenwoordigers van de communistische partijen uit de zes landen van Klein Europa (dus ook de illegale KPD uit de Duitse Bondsrepubliek) te Brussel een conferentie om maatregelen tegen de KSG en EEG te beramen.

Vorbereiding en verloop.

Het initiatief tot deze conferentie werd begin januari 1959 genomen in een bespreking, die de Italiaanse en Franse partijafgevaardigden op de Nationale conferentie van de Belgische communistische partij met hun Belgische collega's hadden.

G E H E I M

Als agendapunten werden vastgesteld:

1. De strijd tegen de NAVO en de gemeenschappelijke markt.
2. De houding van de communistische partijen t.o.v. de sociaal-democratie.

Mogelijk werd in maart een voorbereidende bijeenkomst van de communistische partijen uit de zes EEG landen gehouden.

Waarschijnlijk met het oog op de deelname van de afgevaardigden van de illegale KPD werd de conferentie in het geheim voorbereid, hetgeen wellicht verklaart dat de CPN-leiding tot kort voor de 1e april niet precies op de hoogte was wanneer en waar de conferentie zou plaatsvinden.

Eerst ná afloop van de bijeenkomst vermeldde de internationale communistische pers van 2 april in een eensluidend, kort berichtje dat er in Brussel een conferentie van de communistische partijen van de EEG landen had plaatsgevonden. Slechts zeer summier werden daarin de besproken onderwerpen vermeld.

Eerst op de zevende april werd de gemeenschappelijk aanvaarde resolutie in de internationale partijpers gepubliceerd.

Gevolgen van KSG en EEG.

De resolutie begint met te constateren dat de KSG en de EEG instrumenten zijn in handen van het monopoliekapitaal, dat er voortdurend naar streeft de uitbuiting van de arbeiders te vergroten, de hele economie te overheersen en de internationale spanningen te vergroten, in het bijzonder door het agressieve Duitse militarisme te versterken.

Deze politiek, die uitsluitend gericht is op de begeerte naar zo groot mogelijke winst, uit zich in een aanval op de levensstandaard en de sociale zekerheden van de arbeiders, zij veroorzaakt werkloosheid en sluiting van mijnen en fabrieken.

Dit is de realiteit van de integratie van Europa, alle wijdverbreide illusies, dat deze integratie van Europa de levensstandaard zal verbeteren, voor volledige werkgelegenheid zal zorgen en de vrede zal bevorderen ten spijt.

De monopolies richten zich tegen de democratische vrijheden en de rechten van de arbeidersbeweging en vakbonden. Zij ondergraven de door het Amerikaanse imperialisme toch reeds onder-

mijnde nationale onafhankelijkheid.

De enorme bewapeningsuitgaven worden door de arbeiders gedragen en belemmeren de economische vooruitgang. Hiertegenover staat de politiek van vreedzame coëxistentie en ontwapening, die door de Sowjet-Unie, China en de volksdemocratieën nagestreefd wordt.

De resolutie juicht de actie van de Belgische mijnwerkers in de Borinage tegen het sluiten van de mijnen toe. Zij doet een beroep op de arbeiders van alle landen de Belgische arbeidersklasse door hun solidariteit te steunen.

Met instemming worden enige andere voorbeelden uit Italië, Frankrijk en West-Duitsland opgesomd waar de arbeiders eensgezind in actie zijn gekomen om hun rechten te verdedigen. Al deze acties dragen er toe bij de eenheid van de arbeidersklasse te vergroten. Ook de middenstand uit de steden en het platteland ziet de noodzaak in een halt toe te roepen aan het monopoliekapitaal. Hierdoor ontstaan gunstige voorwaarden voor de eenheid van actie van de arbeidersklasse met andere democratische krachten van de zes landen tegen de KSG en de EEG en voor een nieuwe politieke oriëntatie.

Oproep tot de socialistische partijen.

De resolutie zegt vervolgens:

"De communistische partijen, zich bewust van de beslissende rol, die de arbeidersklasse als draagster der nationale belangen en als voornaamste verdedigster van de vrede en de democratie vervult, richten een plechtige oproep tot de socialistische partijen, tot alle democratische en vakbondsorganisaties van de zes landen een strijdverbond tegen de politiek van het grootkapitaal tot stand te brengen. Tegenover het verbond van de monopolies en de militairisten dient de gecoördineerde actie van de werkers en de volksmassa's te staan".

De deelnemers aan de conferentie menen dat de volgende doeleinden voorgesteld en door gemeenschappelijke strijd verwezenlijkt kunnen worden.

"Verdediging en verbetering van de levensvoorwaarden - d.w.z. een einde maken aan ontslagen, werkloosheid, sluiting van mijnen en fabrieken, handhaven en verhogen van lonen, handhaven en verbeteren van de sociale zekerheden, verkorting van arbeidstijd met behoud van loon, eenheid voor de rechten van geïmmigreerde arbeiders, bescherming van de kleine en middelgrote landbouwbedrijven en van de legitieme belangen van de kleine en middelgrote industriële en handelsondernemingen".

Deze nieuwe politieke aanpak zal verder moeten en kunnen leiden tot een meer evenwichtig ontwikkelde economie in ieder land, een drastische verlaging van de bewapeningsuitgaven, afschaffing van iedere discriminatie in de internationale verhoudingen, bevordering van economische verhoudingen op de basis van gelijkheid en wederzijds voordeel en de onafhankelijkheid van iedere natie garanderen. Het sluiten van een vredesverdrag met Duitsland en het scheppen van een gedemilitariseerde zône in Europa zal een belangrijke stap zijn op de weg naar internationale ontspanning.

De communistische partijen komen dan (nogmaals) tot de uitspraak: Er moet een einde komen aan de KSG en de uitvoering van de EEG moet verhinderd worden.

De conferentie meent dat op deze grondslag ontmoetingen georganiseerd en bondgenootschappen gesloten kunnen worden tussen allen die - zij het in verschillende mate - de huidige situatie niet meer accepteren.

De resolutie eindigt met de mededeling dat de deelnemers aan de conferentie, die zij zeer vruchtbaar achten, verdere beraadslagingen zullen voorbereiden.

Commentaar.

Verschillende formuleringen in de resolutie zijn vaag en er blijkt onzekerheid uit t.a.v. de doeleinden, die men zich stelt en de wijze waarop men die tracht te verwezenlijken.

Hoewel begonnen wordt met te wijzen op het verderfelijke karakter van KSG en EEG en het verzet hiertegen met enkele voorbeelden uit verschillende landen met welgevallen wordt vermeld, komt de resolutie niet tot het stellen van een duidelijke tactiek hoe de EEG

bestreden moet worden. De resolutie formuleert slechts enige actiemogelijkheden, die teruggrijpen op reeds lang gestelde eisen en met de instelling van een gemeenschappelijke markt maar zeer weinig uitstaande hebben.

Het feit dat de resolutie vermeldt dat er verdere samenkomsten van de zes communistische partijen belegd zullen worden zou er ook op kunnen wijzen dat men niet tot volledige overeenstemming is gekomen.

Waarschijnlijk is dit een gevolg van verschil van inzicht tussen de Italiaanse en de Franse afgevaardigden. De Italiaanse communisten koesteren, aangezien Italië het armste land van de EEG is, mogelijk enige hoop dat hun land toch enkele voordelen uit de Europese gemeenschap zal kunnen verkrijgen.

Enkele passages spreken elkaar tegen. De resolutie doet op de ene plaats met nadruk een beroep op de socialistische partijen zich aan te sluiten bij de strijd tegen het grootkapitaal, terwijl zij zich verscheidene andere keren in dit verband alleen richt tot de arbeiders in het algemeen. Ook dit is waarschijnlijk het gevolg van het botsen van de Italiaanse en Franse opvattingen.

De Italiaanse communisten leven in de verwachting het onlangs verbroken accoord met de PSI-leiding (Nenni) te kunnen herstellen, terwijl de Franse communisten iedere samenwerking met de socialistische partij afwijzen zoals onlangs in de thesen voor het komende 15e partijcongres uiteengezet werd.

Houding van de CPN t.o.v. de conferentie.

De CPN-leiding is waarschijnlijk niet erg gelukkig geweest met deze conferentie. Bekend is dat partijsecretaris De GROOT reeds bij vroegere gelegenheden beducht is geweest dat de Franse communisten de CPN de wet zouden willen voorschrijven. De GROOT vond het onaangenaam dat de conferentie in Brussel werd gehouden. Hij kon daar niet naar toegaan omdat hij sinds 1923 persona non grata in België is. De CPN werd nu vertegenwoordigd door Marcus BAKKER, lid Tweede Kamer en een van de secretarissen van de CPN en Jaap WOLFF, lid van het partijbestuur en particulier secretaris van De GROOT.

G E H E I M

Verder verscheen de CPN - na de zeer slechte verkiezingsresultaten van 12 maart - wel in een zeer zwakke positie op de conferentie. Bovendien konden de CPN-gedelegeerden - zoals uit de resolutie blijkt - geen enkel voorbeeld uit Nederland leveren van gevallen van eensgezind optreden van de arbeiders tegen de gevolgen van de KSG en EEG. (Deze waren wel te vinden in België, Italië, Frankrijk en West-Duitsland).

In "De Waarheid" werd slechts weinig aandacht aan de conferentie besteed. De partijkrant gaf alleen een aanzienlijk verkorte samenvatting van de resolutie. Onder meer ontbrak hierin de vermelding van de concrete doeleinden, die door het eensgezinde optreden van de arbeiders en van de massa bereikt zouden kunnen worden. Evenmin werd vermeld dat er verdere bijeenkomsten van de communistische partijen uit de landen van Klein Europa gehouden zullen worden. Een beschouwing of commentaar op de conferentie en de resolutie werd evenmin gegeven.

Conferentie in juni.

LONGO - de plaatsvervangende algemeen secretaris van de Italiaanse communistische partij stelde tijdens het congres van de Poolse Verenigde Arbeiderspartij dat in maart te Warschau plaats vond, aan een lid van de CPN-delegatie voor in juni 1959 een conferentie van de communistische partijen van de Europese kapitalistische landen te houden, waar algemene (Europese?) vraagstukken aan de orde zouden moeten komen. De partijen uit de Scandinavische landen zouden hieraan niet deelnemen tenzij deze zelf deelneming bijzonder op prijs zouden stellen. Voorzover LONGO bekend was hielden de Scandinavische landen een aparte conferentie.

LONGO verzocht de CPN een afgevaardigde naar het 15e congres van de PCF (Frankrijk 27-31 mei a.s.) te sturen met wie nadere afspraken gemaakt zouden kunnen worden over de te behandelen agenda-punten van deze juni-conferentie.

Het PCF-congres is inmiddels uitgesteld; het zal nu van 24 tot 28 juni plaatsvinden. Of bovengenoemde afspraken gehandhaafd zijn is niet bekend.

G E H E I M

GEHEIM

In de CPN-leiding wordt dit Italiaanse plan wel interessant gevonden, maar de CPN zal toch "haar eigen weg" gaan. Men erkent de omvang van de Italiaanse communistische partij, maar men heeft geen hoge dunk van haar politieke hardheid en men stelt hun internationale activiteiten weinig op prijs.

18 april 1959.

GEHEIM